

MAROSI GYULA
Graffiti 2014 tavaszáról

Mit beszéljek egy olyan emberrel, aki azt mondja, párbeszédet kéne folytatnunk, mivel ketté vagyunk szakadva országilag, s mivel ezt én is sajnálatosnak tartom, leülök vele társalogni, ám percekben belül kiderül – esetleg előzetesen be is jelentett szándéka –, hogy nézetei halmazát – ő egységes rendszernek nevezi – a legapróbb részletekig el akarja fogadtatni velem? Aki sokszor elmondott szónoklata közben, az én időnként megtett ellenvéleményemet, kiigazításaimat vagy finomításaimat el se engedi jutni az agyához? Ha némi kis erőszakossággal átveszem a szót, biztató mosollyal néz rám, hiszen ő demokratikusan elkötelezett, sőt, udvarias ember, a véleményszabadság elkötelezett híve, közben az asztal alatt rázza a lábát, golyóstollát csattintgatja, kezdetben biztatónak ható mosolya kiürül, láthatom: éppen teret ad az én nyilvánvalóan eleve érvénytelen megnyilvánulásaimnak? Akiről szavaim úgy potyognak le, oly monoton módon és visszhangtalanul – akár még hallhatom is –, mintha borsót hánynék a falra? Aki – miután rájövök, így aligha sikerülhet, hogy mindkettőnk által sajátosan árnyalt, közös eredményre jussunk, azaz egységbe kovácsolódjunk országilag, személyes érzelmeimet, élettapasztalataimból fakadó véleményemet mellőzve, csak tényeket említek, mondjuk a történelemtudomány által hitelesített tényeket – ezeken nagyvonalúan átugrik, mint ide nem tartozó dolgokat, egy fitymáló mozdulattal lesöpri? Aki, ha – némi keresztényi alázatból vagy az országilag való egyesülés vágyából – engedményt teszek, vagy belátó vagyok, nemhogy nem méltányolja, de észre sem veszi? Aki ott folytatja, ahol karattyolással félbeszakítottam, majd, mint egy elkötelezettnek nevezhető televíziós műsorvezető, a továbbiakban szóhoz sem enged jutni? Előkapva a sulykolófát, csapdosni kezdi az agyamat? Miféle megátalkodottság, gatyás pusztaság, külső-ázsiai érzéketlenség lakik bennem, hogy képtelen vagyok megérteni, mi az a Haladás, az Európai út? A Szabadság és a Köztársaság? Az egyetemes Emberi Jogok és a politikailag korrekt beszéd? Miért csak olyan gyermekes módon vagyok képes gondolkodni, hírből sem ismerve a dialektikát, hogy – például a történelmi tények említésekor – azt állítom, hogy az igazság ellentéte a hazugság? Miért lovagolok olyan elavult képzeteken, hogy Nemzet?

Meg Haza? Miért röhögöm el magam olyan filozófiai-
 lag kimunkált megállapításokon, hogy „az idegen szép”? Meg: hogy „a siker mérhető, a teljesítmény nem”? Miért vagyok olyan alantas, hogy mivel ő vagyonos ember, én meg csak az értelmiségi lét alsó szintjén vegetáló proli, aki úgy gondolom, hogy nem tisztességes úton szerezte a vagyonát? Miért vagyok szociálisan ennyire érzéketlen? Miért vagyok homofób? Miért teszek olyan, akár az ártatlan érintettek megalázására is alkalmas kijelentést, hogy engem a férfiak közötti szerelmi aktus gondolata undorral tölt el? Aki, miután behódolásomat mindezek után is reménytelennek tartva – persze: mert már öregember vagyok, sokféle varjút láttam már, sokféle karón – immár csak minősítéseket tesz: eléggé művelten vagyok, belátási képességem nulla, kirekesztő és gyűlölködő, és – mint ahogy az a vagyoni kérdés felmerülésekor kiderült – irigy és rágalmazó? Aki minősítéseit görög, latin, angol s német eredetű szavak sztanioljába csavarva zúdítja rám, és amikor látja, ezzel elbizonytalanít – mert nekem ezeket a magyar névelőkkel és ragokkal ellátott szavakat le kell fordítani magamban magyarra, műveltségét bemutatni hivatott szörnyeteg szó-konglomerátumát valahogy értelmezni kell –, bizonyítva látja minősítéseit? Aki diadala kapujában közel hajolva hozzám, mímelt aggodalommal megkérdezi: nem félek, hogy ezek után kiiratkozom a zsidó-keresztény kultúrából? Aki látva, hogy erre se tojtam be eléggé, és alighanem felállni készülök, utolsó stációként gúnyolódni kezd, megfelelő testtartást felvéve keresztbe teszi a lábát, felcsapja az állát, és látható liberális élvezettel ejt ki mocskos és trágár szavakat, és beken velük mindent, amikről úgy sejtí, tiszteletemet bírják? Aki még humorizál is kicsit, kínosan vacak kabarék szétcsócsált poénjait adja elő, olykor kocsmái szintre lecsúszva – mert erre is van igény? Aki búcsúzólul levonja eszmecezerék tanulságát: velem képtelenség párbeszédet folytatni, eszem ágában sincs betemetni a köztünk húzódozó árkot, és a parancsuralmi rendszerek iránti nyilvánvaló vonzódásomat is beszámítva – méltán – kezd félni tőlem? Méghozzá zsigeri mélységben, mivel a gyalázatos múlt tapasztalatai azt mutatják, az efféle agresszív, amorális lények számára a lejtőn nincs megállás, és a trendeket is figyelembe véve, hiába is tagadnám, jogos rettenettel a lelkében tudja, az ő szellemi és fizikai megsemmisítése a végső célom?

Mit beszéljek egy ilyen emberrel? Főként, ha kiderül, országilag nem is feltétlenül muszáj?